

Електричний транспорт – перспективи розвитку та кадрове забезпечення

Далека В.Х., Семенов В.Т.

Харківська національна академія міського господарства

Міський електричний транспорт знаходиться в кризовому стані, оскільки при переході від державної власності до комунальної не визначені правові питання життєдіяльності підприємств, зокрема формування системи регулювання ринкових відносин між окремими транспортними підприємствами і власниками комунальної власності – міськими адміністраціями.

Порушено майнову та експлуатаційну цілісність підприємств МЕТ внаслідок виходу вагоноремонтних заводів із системи міськелектротранспорту, що призвело до критичного стану і дестабілізації в роботі міського електротранспорту.

Проте світовий досвід показує, що альтернативи міськелектротранспорту як системи, що виконує суспільно-корисні соціальні й економічні функції, немає. У країнах з розвиненою ринковою економікою міський електротранспорт успішно експлуатується та одержує подальший пріоритетний розвиток.

На Україні значним досягненням є прийняття Верховною Радою України Закону «Про міський електричний транспорт», яким визначено міський електротранспорт як соціально необхідний пріоритетний вид корисної діяльності та затвердження Кабінетом Міністрів Державної Програми розвитку міського електротранспорту до 2015 року.

Виконання вимог цих та інших документів дає можливість встановити першочергові завдання для подолання кризового стану електричного транспорту та подальшого його розвитку.

Оскільки на державному рівні проблеми подальшого розвитку міського електротранспорту вирішуються за напрямками:

- заміни діючої системи економічних взаємовідносин між електро-транспортними підприємствами і міськими адміністраціями;

- встановлення договірних відносини щодо виконання пасажироперевезень між підприємствами МЕТ і замовником, керуючись порядком надання населенню послуг по перевезенню міським електричним транспортом, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України;
- створення механізму стимулювання ресурсозбереження при експлуатації;
- підвищення ефективності використання пробігу за рахунок перерозподілу рухомого складу з маршруту на маршрут, зміни складності поїздів, скасування зупиночних пунктів із малим пасажирообігом, впровадження засобів діагностування й автоматизації, систем індивідуального обліку електроенергії та інших ресурсозберігаючих технологій;
- розробка та організація виробництва технічних засобів електротранспорту нового покоління, що потребує відповідного кадрового забезпечення.

Згідно до вимог державних стандартів освіти, що визначаються освітньо-професійними програмами та кваліфікаційними характеристиками, в тому числі і їх варіативними частинами, підготовка фахівців проводиться за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, спеціаліст і магістр.

Спеціальність електричний транспорт базується на напрямі підготовки електромеханіка, що забезпечує надання достатніх знань з електроприводу, конструкції транспортних засобів, їх експлуатації та ремонту. Для цього необхідно на основі функціональних задач, які повинні вирішувати молоді фахівці при працевлаштуванні за спеціальністю, забезпечити цільову професійну підготовку.

Відповідно до стандарту академії профіль фахівця з спеціальності «Електричний транспорт» - це дослідження, розробка, виробництво, експлуатація та ремонт рухомого складу та об'єктів електричного транспорту, ліфтового господарства, механізація і автоматизація робіт, забезпечення безпеки на транспорті.

Профіль фахівця з спеціальності «Електричні системи і комплекси транспортних засобів», яку відкрито в останні роки, - дослідження, розробка, виробництво, експлуатація та ремонт електромеханічних систем транспортних

засобів: тролейбусів, вагонів метрополітену і трамвая, електромобілів, автомобілів і спеціальних транспортних засобів комунального господарства.

Таким чином в академії за двома спеціальностями є повна можливість забезпечити фахівцями підприємства електротранспорту, але для цього потрібно розширювати зв'язок з підприємствами, вирішувати питання проведення практик, оснащення лабораторій новим обладнанням, підвищення кваліфікації викладачів.